

A LEGFONTOSABB ADATOK 2019/2020 II. FÉLÉV

DEMOGRÁFIA

Magyarországi adatok, 2019

Népesség száma (2019. január 1.): **9 772 756** (férfi 47,8%, nő 52,2%)

Élveszületések száma: **89 200**

Élveszületési arányszám: **9,1/1000 lakos**

Terhességmegszakítások száma: **25 800**

Csecsemőhalálozási arányszám: **3,8/1000 élveszülött**

A 2500 grammon aluli súllyal születettek aránya: **8,5%** (2016)

Teljes termékenységi arányszám: **1,49**

Halálozások száma: **129 600 fő**

(Nyers) halálozási arányszám: **13,3/1000 lakos**

Születéskor várható átlagos élettartam férfiak (2018): **72,56 év**

Születéskor várható átlagos élettartam nők (2018): **79,19 év**

A gyermeknépesség eltartottsági rátája: **22,0%**

Az idős népesség eltartottsági rátája: **29,3%**

Az eltartott népesség rátája: **51,3%**

Öregedési index: **132,9%**

Forrás: KSH

Halálozások halálóki csoportok szerint (Magyarország, 2018)

A táblázat nem teljes, csak a leggyakoribb/népegészségügyi szempontból fontos okok szerepelnek.

Halálok	Férfi	Nő	Összesen
Fertőző és élősdiek okozta betegségek	340	388	728
Daganatok	17 953	15 297	33 250
Ajak, szájüreg és garat rosszindulatú daganata	1 037	279	1 316
Hasnyálmirigy rosszindulatú daganata	1 071	1 082	2 153
Vastagbél rosszindulatú daganata	1 741	1 480	3 221
Végbél, sigmabél, végbélnyílás rosszindulatú daganata	1 095	718	1 813
Légcső, hörgő, tüdő rosszindulatú daganata	5 341	3 375	8 716
Emlő rosszindulatú daganata		2 127	2 127
Méhnyak rosszindulatú daganata		408	408
Prostata rosszindulatú daganata	1 314		1 314
A keringési rendszer betegségei	28 539	36 156	64 695
Ischaemiás szívbetegség, heveny szívizomelhalás	14 667	17 435	32 102
Magasvérnyomás-betegség	3 456	6 137	9 593
Agyér-betegség	4 851	6 416	11 267
A légzőrendszer betegségei	4 277	3 836	8 113
Krónikus bronchitis, emphysema, asthma	3 260	2 833	6 093
Az emésztőrendszer betegségei	3 900	2 597	6 497
Alkoholos májbetegség	2 075	662	2 737
A morbiditás és a mortalitás külső okai	3 761	1 852	5 613
Motorosjármű-balesetek	530	205	735
Öngyilkosság és önsértés	1 276	380	1 656
Összesen	64 016	67 029	131 045

https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_hosszu/h_wdsd001c.html?down=120

https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wnh001.html

<http://statinfo.ksh.hu/Stainfo/themeSelector.jsp>

NEMFERTŐZŐ BETEGSÉGEK / ÉLETMÓDI TÉNYEZŐK EPIDEMIOLÓGIÁJA

Dohányzás

Az ELEF 2014-es adatai szerint a **felőtt lakosság 29%-a dohányzik**, szemben a 2009-es 31%-os aránnyal. A két időpont között azonban csak az alkalmi dohányosok aránya esett vissza, a rendszeres dohányosoké lényegében nem változott (2014-ben 28, 2009-ben 27%).

Alkohol

A lakosság mintegy **harmada** azt állítja magáról, hogy soha **nem fogyaszt alkohol tartalmú italokat** – a nők több mint kétszer akkora arányban vallják magukat absztinensnek (40%), mint a férfiak (18%). Korosztályok szerint vizsgálva a fiatalkorúak (15–17 év közöttiek) és a legidősebbek (65 év feletti) tartoznak legnagyobb arányban ebbe a kategóriába, míg a legkevésbé önmegtartóztatók ezen a téren a 18–34 év közöttiek. A nyugdíjas korú nők több mint fele soha nem iszik szeszes italt, míg a fiatal férfiak közül csak minden hetedik. A **nagyivás** problémája ugyanakkor mindkét nemnél a legidősebb korosztályt érinti leginkább, igaz, a nőknél elenyésző a nagyivók aránya: a 65 év feletti 2%-a tartozik ide (az összes nő 1,4%-a), míg a **férfiaknál a legidősebbek 14%-a** (az összes férfi 9,9%-a). Összességében a **teljes felőtt lakosság 5,4%-a** sorolható a nagyivók közé a bevallott értékek alapján. Ez kismértékű emelkedést jelent a 2009-ben becsült 4,6%-os arányhoz képest.

Forrás: OECD Health Data

Éves szintű tiszta alkohol fogyasztás Magyarországon: **11,4 liter/fő** (15 év feletti, 2016)

- a **férfiak** átlagosan **3-4x többet** fogyasztanak

- kb. **egyenlő arányban** kerül fogyasztásra **sör, bor** és **tömény italok** formájában

Forrás: WHO – Global Status report on alcohol and health (2018)

Fiatalok (5-től 11-ik évfolyamos tanulók [**11,5-17,5 évesek**], 2014):

Összességében a diákok közel harmada (**30,7%**) **legalább kétszer lerészegedett** már életében.

- a 15 éves fiúk 41,2%-a (az EU 36 országában ez a legmagasabb prevalencia érték)

- a 15 éves lányok 33,5%-a (az EU 36 országában ez a harmadik legmagasabb prevalencia érték)

Forrás: HBSC – Egészség és egészségmagatartás iskoláskorban, 2014; WHO Europe – Adolescent alcohol-related behaviours: trends and inequalities in the WHO European Region, 2002–2014

Drog

2015-ben került sor az ESPAD kutatássorozat hatodik felmérésére. A megkérdezett **9-10. évfolyamos diákok 26,8%-a** vallotta, hogy **fogyasztott már életében** valamilyen tiltott vagy legális drogot. A **fiúk 25,9%-a**, a lányoknak pedig **27,6%-a** fogyasztott már valamilyen visszaélésre alkalmas szert élete során. Az ESPAD felmérés alapján az iskoláskorúak körében a **legelterjedtebb** kábítószer 2015-ben a **marihuána** volt a 9-10. évfolyamon.

A kutatási adatok alapján a **18-64 éves** népességben minden tizedik (**9,9%**), a **18-34 éves** fiatal felőtt populációban csaknem minden ötödik személy (**17,7%**) fogyasztott az élete során valamilyen tiltott drogot.

Forrás: <http://drogfokuszpont.hu/szakteruleteink/populacios-vizsgalatok/populacios-vizsgalatok-tenyekesszamok/>

FERTŐZŐ BETEGSÉGEK JÁRVÁNYTANA

Néhány bejelentett fertőző megbetegedés száma Magyarországon (2018)

Betegség	esetszám	Betegség	esetszám
Salmonellosis	4 640	TBC	761
Campylobacteriosis	7 366	Meningococcus invazív betegség	43
Rotavírus-gastroenteritis	2 949	Lyme-kór	1 610
Hepatitis A	182	HIV össz regisztrált	3 796
Hepatitis B (heveny)	35	Syphilis	680
Scarlatina	4 776	Gonorrhoea	1 249
Varicella	24 176	Kullancsencephalitis	32

Forrás: Nemzeti Népegészségügyi Központ, Járványügyi és Infekciókontroll Főosztály
https://www.antsz.hu/felso_menu/temaink/jarvany/Fertozo_betegsegek/Fertozo_eves_jelentesk

Foglalkozás-egészségügyi ellátási kötelezettség. Foglalkozás- egészségügy feladatai, finanszírozása, ellenőrzése. Foglalkozási betegségek bejelentése. Fokozott expozíció fogalma.

Zaj-szabályok: fokozott expozíció: 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés bármely fülön.

Zajexpozíciós határérték: 87 dB (A)

Felső beavatkozási határérték: 85 dB (A)

Alsó beavatkozási határérték: 80 dB (A)

Bejelentett munkabalesetek (2016): száma: 23 027, halálos: 80

Bejelentett foglalkozási megbetegedések száma (2016): 245

Bejelentett fokozott expozíciós esetek száma (2016): 60

1 mikroriziko: 1 millió embernél 1 halálos kimenetel egy emberéleten át (átlag 70 év)

Az akklimatizáció 4-6 napos hőmunka expozíció után kialakul, és 2 hét alatt teljessé válik.

Ionizáló és nem-ionizáló sugárhatások

Természetes sugárterhelés: 4,1 (hazai) és 2,4 mSv (világátlag) - ezen belül a radontól származó sugárterhelés kerekén 3,0 és 1,2 mSv nagyságú.

Foglalkozási dóziskorlát: 20 mSv / év, szemlencse – 50 mSv, bőr – 150 mSv/cm², fiatalok – 16-18 év (évi 6 mSv).

Lakossági dóziskorlát: 1 mSv/év

Kórházi kezelés sugárbetegség gyanúja miatt: 250 mSv vagy annál nagyobb effektív dózis esetén.

Védőoltások

A védőoltási naptár minden adata kötelezően tudandó!

Életkorhoz kötött kötelező védőoltások (védőoltási naptár, 2020) megbetegedések, oltóanyagok összetétele, kontraindikációk. Gyógyszertári forgalomban kapható oltóanyagok.
https://www.antsz.hu/felso_menu/temaink/jarvany/modszertani_levelek/VML_2020.html

V. A 2020. ÉVI OLTÁSI NAPTÁR

Folyamatos oltások			
Oltás	Életkor		Megjegyzés
	Kötelező	Önkéntes	
BCG	0-4 hét		szülészeti intézményben
DTPa + IPV + Hib + PCV	2 hónap		
DTPa + IPV + Hib	3 hónap		
DTPa + IPV + Hib + PCV	4 hónap		
PCV	12 hónap		
Varicella	13 hónap		
MMR	15 hónap		
Varicella	16 hónap		
DTPa + IPV + Hib	18 hónap		
DTPa + IPV	6 év		
Kampányoltások			
Oltás	Kötelező	Önkéntes	Megjegyzés
MMR revakcináció	11 év		szeptember hónapban az általános iskolák VI. osztályában (6. évfolyamot végzők)
dTap emlékeztető oltás	11 év		október hónapban az általános iskolák VI. osztályában (6. évfolyamot végzők)
Hepatitis B	12 év		a 2019/2020. tanévben, március hónapban az általános iskolák VII. osztályában (7. évfolyamot végzők) II. oltása
			a 2020/2021. tanévben, szeptember hónapban az általános iskolák VII. osztályában (7. évfolyamot végzők) I. oltása
HPV		12 év (leányok)	a 2019/2020. tanévben, április hónapban az általános iskolák VII. osztályában (7. évfolyamot végzők) II. oltása
			a 2020/2021. tanévben, október hónapban az általános iskolák VII. osztályában (7. évfolyamot végzők) I. oltása

* Az oltások végzésénél elsősorban nem az életkor, hanem az iskolai osztályok az irányadóak

BCG = Bacillus Calmette-Guérin/tuberculosis elleni oltóanyag

DTPa = diftéria-tetanusz-acelluláris pertussis komponenseket tartalmazó oltóanyag

Hib = Haemophilus influenzae b elleni oltóanyag

IPV = inaktivált poliovírus vakcina

PCV13 = 13-valens konjugált pneumococcus vakcina

MMR = morbilli-mumpsz-rubeola elleni vakcina

dTap = diftéria-tetanusz-acelluláris pertussis komponenseket tartalmazó oltóanyag újraoltás

HPV = humán papillomavírus elleni oltóanyag

Varicella = bárányhimlő elleni vakcina